

Надази Недјелом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с БОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на по год. 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по годину 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплате плаћа се у изданим писмима поштом или директно у редакцију. Глас Црногорца на Цетиње, а који се у картом упућује на пошту у Котор. Денар шилу се уредити. Глас Црногорца на Цетињу.

За остале плаћа се по ред 5 новчића. За остале поштом на дужи вријеме мање.

Позив на претплату

на

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“.

Многим нашим претплатницима истече тромјесечна претплата крајем овога мјесеца.

С тога позивамо учтиво њих и све пријатеље њихова листа, који су ради и у дубој четврти овај лист држати, да нам за времена пошлу претплату, да им не би, због касно стигле претплате, који лист од нове четврти изостао.

Цијена је „Гласу Црногорца“:

За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (и за БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ):

На годину 6 ф. а. вр.

На по године 3

На три мјесеца 1 . 50 н.

За све друге земље у Јевропи

Америци:

На годину 20 франака

На по године 10 . . .

На три мјесеца 5 . . .

Претплатници из Аустро-Угарске (и Босне и Херцеговине) нека шаљу своју претплату поштанском упућеницом на г. Петра Рамадановића у Котор. Нарочито се у мољавају претплатници из Босне и Херцеговине, да нам не шаљу новце непосредно овамо у запечаћеном писму, за које ми морамо овдје плаћати свагда по 40 до 50 новчића, него нека упућују претплату на г. Петра Рамадановића у Котор, и то поштанском упућеницом, која је сад и за Босну и Херцеговину уредна.

Претплату из Србије на наш лист прима само књижевник Велимир Валожић у Београду. С тога нека се тамошњи наши претплатници наполе за времена с претплатом обратити на ту књижевну.

Претплатници с других страна нека шаљу своју претплату у запечаћеном писму на: „Управу „Гласа Црногорца“ на Цетиње“.

Цетиње, 13. Марта 1882.

У П Р А В А

ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.

ЦЕТИЊЕ, 20. Марта.

Трезвост је у практичној политици најдрагоцијена ствар, те благо оној држави, чији се државници одликују тим ријетким својством.

Трезвост држи човјека по сриједи на правој линији, далеко од лакоумног заноса, а исто тако далеко и од малодушног очајања. Она не допушта ни да се лакоумно превиде све праве тежње и озбиљне опасности, а исто тако храни човјека од презања и тврђава испред ма какве ситуације, која се у фантастичким очима нетријезна човјека с мјеста претвори у право страшило, пред којим му дух крила о-бори.

Ако је обичном човјеку трезвост велика врлина, она је права драгоценост за једног државника, који је позван да управља или бар да учествује у управи судбини читавог једног народа или државе.

Кад би у једног државника занос ма којје руке заузео мјесто хладног разума, брод државни нашао би се брзо међу свакојаким опасностима, јер пучина свјетских догађаја никада није тако мирна, да би се по њој плочити могло ма у ком правцу, а да се прије или после не паде на у-

таласано дебело море. А кад би се опет стрјешило од свакога и најмањег естрија, брод би државни вјеро-стојало на једном мјесту, не би могао учинити никакво напретка, и ка пошпетку баш би га прогутали очи валови, од којих је крмар његов тако пливачки стрјешио.

Тачно схватити задатак своје државе и свога народа, вјерито имати на уму интересе државе, хладним разумом мјерити и оцјењивати све прилике и догађаје у свијету, кад треба прегнути одлучно и одважно са свијем напором својих сила и с највишим самопрегоријевањем, а опет кад треба уздржати се и угушити у себи сву навалу личног и народног заноса не мариши ви за највеће пријекоре којијема ће нас обавијати необавијестена саопштења — ето то је сва мајсторија, којом државници не само великијег него и малијег држава чине успјехе.

Црна Гора није никада имала државника који су мудро и вјерито своју припад са универзитетских катедра, али је вада имала правих патриота који су зрелим и трезвеним умом својим умјели се наћи у свјетским приликама и неприликама, којих је земља ова имала довољно. Узасуту самога народа, вада вијерна и одана својој отаџбини, њима се има највише благодарити, што су мудрошћу и трезвеношћу својом умјели провести земљу ову слободну и независну кроз читаве вијекове испуњене свакојаким опасностима и додвоји је до данашњег стања, у ком је с образом могла ступити у коло образованијех држава јевропских.

Владаоцима Црне Горе хебјежа је пред очима изрека: „Прегашу Бог даје махове“ али исто тако вијесу скидали с ума ни ону мудру народну: „Ходи мудро, не погину лудо!“ Једно и друго примјењујући у своје вријеме и у згоднијем приликама, пошло је владаоцима црногорским вада срећно за руком, да интересе црногорске очувају и унапријед, и да државу своју спасу од потреса и пропасти.

Зна се, и не треба да кажемо, какав је Црногорац, кад вада гдје прегнути. О томе збора јасно и гласно крвава историја његова на свјетским листовима својим; о томе могли би свједочити и поједи много леђи и јаче народи, о којима је Црногорац од постанка свога посла имао.

Но прегнуће црногорско, колико је само по себи јако и неодољиво, могло је само за то имати успјеха, што је вада мудро, у своје вријеме а у згоднијем приликама употребљавано, што њим никада није управљао ни сипјели ни појмањив занос, него вада хладан рачун и правили оцјењивања прилика и неприлика.

На срећу Црне Горе, ова драгоценца црта мудрости државне дубоко се увријежила у оној високој кући, која и данас срећно вада Црном Гором, а нарочито у оној узвишеној личности, која њу предстала и судбином њеном управља.

Ово двадесет година, које најновија историја Црне Горе има за собом, сјајна је свједоштва томе, да поменути стародавни предања политике црногорске, кроз вијекове окумана и опробана у крви и огњу као и крај маслинове граничне мира, и данас још на мјеродавном мјесту служе за правца политике и државу Црне Горе.

За то двадесет година, кад је

требао, није се пресало од одважних корака, но се свом одлучношћу а-велоуло на јуначко прегнуће црногорско, и оно је довијело своје дјелове које данас сви уживамо у увећа-ној Црној Гори и одавуд признатој самосталности њеној.

Само је пошпетница те мудре, тријезне и патриотичке политике црногорске, ако се даде са висине пријестолу црногорског чује јасан глас: мир!

Глас тај чује се с једнога краја Црне Горе на други и слуша се свуд, јер се добро осјећа на све стране потреба дубокога и дугог мира, а то осјећање тако је моћно и силно, да се вада потиснути није каквијем догађајима у свијету није жалоснијем приликама око наших граница, које би иначе кадре биле да дјејствују на народни занос у масе нашега народа.

Ко се не сјећа црногорског витештва и јунаштва од вјекова на свијем разбојиштима од Косова до Дунава, од Тимока па до јадранског мора?

Је ли само гдје пукла пушка и чуо се покли за слободу, свудје се могао наћи Црногорац спреман и наредан, па не само у његовој отаџбини него и на страни.

Није ли Херцеговина и Босна добро нагошћени крају црногорском од вјекова?

Нијесу ли се многи Црногорци борили у редовима Црнога Борбије за ослобођење Србије?

Није ли крв црногорска капала и на Кавдији за ослобођење Грка?

Зар се не зна ко је у мадасто-јао силноме лану Бунагији и лану Спункоме, када су се одматили од цара и воју дигли на њега?

На самвијем горама кавкаскијем јуначки су се подијели Црногорци, са чега им се многијема блиста крст Ђорђевићки на грудима.

Нијемци, Ресаровци, Маџари, Францези и други народи познали су добро мишћу црногорску у развијем бојевима, у којима није изостао Црногорац.

А данас?

Данас пуца пушка дуж границе црногорске од Таре па до Ђуте Ријеке, па ниједан Црногорац не учествује у тим бојевима, Црна Гора стоји мирна!

Смије ли ко рећи да није тако?

А шта то значи?

Значи да је Црна Гора земља од реда и закона као и која, да је у њој владалац и народ једна душа и једна воља, да врховна власт црногорска ужива пуно пошрешење народа, чија се вада пред мудрошћу владаоцевом претвара у безусловну послушност.

Мудра политика његовог Високогства Књаза, остајући вијерна старијем традицијама владаца црногорских а водећи рачун једино о интересима државијем, настојава шљедствено у том правцу, да Црну Гору вада очува на дојаконшћу висини њеној и да је још већма узвише, али без нарушавања мира, који јој је данас толико потребан баш ради тога, да би се мирним и постојанним радом кроз дуги низ година окријепила и пошпетала сваколика моћ државна и народна, без које се иначе, у своје вријеме, вада потреба захте, не би могло са самоуздањем и са сигурним изгледом на успјех анеговати на јуначко прегнуће црногорско.

Саа Црна Гора има пуку вјеру у ту политику и иде за њом без по-гогора.

Новине не престају узнемиравати свијет свакојаким гласовима, који кад би били основани морало би се сумњати у дуготрпемину сталност ми-нијех одношаја који данас постоје ме-ђу силама јевропским.

Наравито се много догађају су-протност, која се све већма поштри-ва између Немачке и Русије и која пријети на пошпетку да се преврне у отворен сукоб између та два царства, у којем би сукобу и Аустро-Угарска учествовала, размије се на страни Немачке а против Русије.

И ало се вада поређа да су вре-мена врло озбиљна, као што то и сам немачки цар примјети прије неки дан приликом прославе свога рођен-дан; и ало била постоје на обје стране изијесне струје, које се никакко сли-зити не могу и које су баш у потпу-но вријеме почеле жваље своју против-ност истјекати, ипак пажљиви посма-трач дневне историје не може а да не примјети, да је нарушење мира јевропскога изван сваке опасност и да се народи за луду буне и узнеми-рају преко новина.

Не само срдачне размјене токи-х и пријатељских осјећања између цара руског и цара немачког приликом ро-ђен-дана овога потонег; не само до-бри и погодни одношаји између дво-рова најмоћнијих средњих сила у Јевропи, него још више жвава потре-ба свијех народа за миром осигурава мир кајноуздајуће.

Нека новине говоре што хоће, нека се ту износи свашта о изазва-визму који хоће цивилизацију јевроп-ску да прогута и против којег су дужни да устану сви образовани на-роди; нека се колико се год хоће и-стјете противност између свијета сло-венског и германског, владаоци јевроп-ски, а нарочито владаоци конзерватив-нијех сила у Јевропи много жваље и савјесније осјећају сву велику одго-ворност која на њима почива, него да би лакоумно ставили на коцку инте-ресе животне својих народа и крва-ву тековину културе и цивилизације бацали у ждријело једнога великог рата, који (и био у исходу свом неизвје-стан, али у грозном пошљедицама сво-јим врло извјестан.

Листови једни и други, руски и немачки, могу бити јасно раздражени; у њима се јасно може проповиједати неизбјежност, да ваши и потреба рата. Но они, који у руској и немач-кој чести дрмају судбином свога на-рода, стоје на много вишој висини, о које се вашта не може више прев-ијати, а свашта се добро види, па се наравно и то увида, како је потребно да се обострани интереси у пијељи мира у складност доводе а не разва-јају.

Ни сами народи, ма колико се на њих с једне и с друге стране анего-визо, нијесу експлозије на ра-д потребе за то нема. Тако је знала маса народа стоји истина у дубокој нивни, њен поглед не допре далеко, њен је видокруг врло скупен, па ипак по-ја је у свијету очевидан, како се тудно-вато слажу увиђања на висини и у нивни, т. ј. како вада и сама маса народа увиђања о потреби мира, прем-да то код ње долази из пошпетно разлога спам других.

Маса народа има само према сво-јим најближим интересима јако разви-јену осјетљивост. А почем рат у те интересе најјавше захте, то само пи-тање чисти и експлозије народне мо-же да савлада ту осјетљивост народа

